

ОБҐРУНТУВАННЯ

до питання про схвалення проєкту постанови НКРЕКП «Про затвердження Змін до Методики визначення розмірів нормативних та виробничо-технологічних витрат/витрат природного газу при здійсненні розподілу природного газу»

Відповідно до положень пункту 22² частини першої статті 17 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» (далі – Закон про НКРЕКП) до функцій і повноважень Регулятора належить встановлення відповідно до затвердженої ним методики розміри нормативних та виробничо-технологічних витрат/витрат природного газу для кожного оператора газорозподільної системи, які враховуються при встановленні тарифів на послуги розподілу природного газу.

Методика визначення розмірів нормативних та виробничо-технологічних витрат/витрат природного газу при здійсненні розподілу природного газу, затверджена постановою НКРЕКП від 06.11.2020 № 2033 (далі – Методика) та визначає порядок розрахунку розмірів нормативних та виробничо-технологічних витрат/витрат природного газу при здійсненні розподілу природного газу (далі – ВТВ), які пов'язані з умовною нормативною герметичністю газопроводів, з'єднувальних деталей, арматури, компенсаторів, газового обладнання, інших газових приладів та обладнання в межах допустимих норм, визначених цією Методикою, та при забезпеченні розподілу природного газу споживачам.

Відповідно до пункту 2.7 Методики обсяги нормативних та виробничо-технологічних витрат/витрат природного газу, розраховані на підставі цієї Методики, не є підтвердженням фактичних витрат і витрат природного газу під час розподілу природного газу газорозподільною системою.

Разом з тим, відповідно до положень частини першої статті 17 Закону про НКРЕКП, для ефективного виконання завдань державного регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг Регулятор, зокрема контролює додержання ліцензіатами законодавства у відповідній сфері регулювання і ліцензійних умов провадження господарської діяльності.

Так, частиною першою статті 19 Закону про НКРЕКП встановлено, що Регулятор здійснює державний контроль за дотриманням суб'єктами господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, та суб'єктами, що належать до особливої групи споживачів у розумінні Закону України «Про ринок електричної енергії», законодавства у відповідних сферах та ліцензійних умов шляхом проведення планових та позапланових виїзних, а також невиїзних перевірок відповідно до затверджених ним порядків контролю.

Предметом здійснення вищезазначених заходів контролю, а також моніторингу ринку природного газу, зокрема є питання використання Операторами ГРМ ВТВ та економії витрат, пов'язаних з використанням природного газу операторами газорозподільних систем на нормативні та виробничо-технологічні витрати/витрати в обсягах менших, ніж затверджені НКРЕКП.

Відповідно до положень підпункту 2 пункту 2 глави IV Методики визначення та розрахунку тарифу на послуги розподілу природного газу, затвердженої постановою НКРЕКП від 25.02.2016 № 236 (далі – Методика № 236), сума

НКРЕКП
№1065-56.5/26 від 27.05.2026
КЕП: Кривоног Т. Л. 27.05.2026 16:36
3FAA9288358EC0030400000064E51F006E0CE200
Сертифікат дійсний з 19.03.2025 до 17.03.2027 14:22

недофінансування (економії) витрат, пов'язаних з використанням природного газу на ВТВ та власні потреби, за рахунок зменшення фактичних обсягів ВТВ порівняно з затвердженими, за рішенням Регулятора може бути спрямована для фінансування інших заходів, ніж підвищення рівня середньомісячної заробітної плати працівників, безпосередньо задіяних при здійсненні діяльності з розподілу природного газу, фінансування заходів, передбачених розділами I – VI та IX інвестиційної програми.

При цьому у разі необхідності направлення вищезазначеної економії на покриття витрат, пов'язаних з використанням природного газу операторами газорозподільних систем на нормативні та виробничо-технологічні втрати/витрати, існує необхідність у перегляді затверджених річних обсягів нормативних та виробничо-технологічних втрат/витрат природного газу.

Крім цього відповідно до пункту 6.2 Методики для встановлення річного розміру нормативних втрат/витрат газу Оператор ГРМ подає до НКРЕКП розрахунки обсягів нормативних втрат/витрат газу, до яких додаються документи для встановлення тарифу на розподіл природного газу відповідно до Методики № 236.

Таким чином, положеннями Методики визначено, що перегляд ВТВ здійснюється разом із переглядом тарифів на розподіл природного газу. У зв'язку із зазначеним існує необхідність в удосконаленні положень Методики у частині визначення механізму перегляду обсягів ВТВ у разі наявності обґрунтованих підстав для їх збільшення без перегляду тарифу на послуги розподілу природного газу в сторону збільшення.

Враховуючи вищезазначене, Департаментом розвитку газового ринку розроблено проект постанови «Про затвердження Змін до Методики визначення розмірів нормативних та виробничо-технологічних втрат/витрат природного газу при здійсненні розподілу природного газу» (далі – Проект постанови). Проектом постанови пропонується встановити, що у разі, якщо за результатами моніторингу або перевірки дотримання оператором газорозподільних систем ліцензійних умов з розподілу природного газу, розгляду рекомендацій органів державної влади або інших органів, утворених при таких органах державної влади, з питань вжиття заходів із попередження або врегулювання наслідків кризової ситуації на ринку природного газу, встановлені річні нормативні втрати/витрати природного газу можуть бути переглянуті на окремий період (до його завершення).

При цьому обов'язковими умовами для перегляду встановлених нормативних втрат/витрат природного газу в сторону збільшення, зокрема є використання Оператором ГРМ у першому півріччі поточного періоду більше 70% встановлених обсягів ВТВ та наявність належного обґрунтування з боку Оператора ГРМ причин зростання обсягів ВТВ у поточному періоді у порівнянні з нормативними ВТВ, встановленими у поточному періоді.

Цей Проект постанови має ознаки регуляторного акта.

Враховуючи вищевикладене, Департамент розвитку газового ринку пропонує:

1. Схвалити проект постанови НКРЕКП «Про затвердження Змін до Методики визначення розмірів нормативних та виробничо-технологічних втрат/витрат природного газу при здійсненні розподілу природного газу».

2. На виконання положень статті 15 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних

послуг» оприлюднити проєкт постанови НКРЕКП «Про затвердження Змін до Методики визначення розмірів нормативних та виробничо-технологічних витрат/витрат природного газу при здійсненні розподілу природного газу» на офіційному вебсайті НКРЕКП www.nerc.gov.ua з метою одержання зауважень і пропозицій від інших органів державної влади, фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань та інших заінтересованих осіб.

**Заступник директора Департаменту-
начальник відділу методологічного
забезпечення функціонування
ринку природного газу**

Тетяна КРИВОНОГ

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ
ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ**

ПОСТАНОВА

_____ Київ _____

№ _____

Про затвердження Змін до
Методики визначення розмірів
нормативних та виробничо-
технологічних втрат/витрат
природного газу при здійсненні
розподілу природного газу

Відповідно до законів України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» та «Про ринок природного газу» Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг,

ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Затвердити Зміни до Методики визначення розмірів нормативних та виробничо-технологічних втрат/витрат природного газу при здійсненні розподілу природного газу, затвердженої постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 06 листопада 2020 року № 2033, що додаються.

2. Ця постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її оприлюднення на офіційному вебсайті Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг.

Голова НКРЕКП

Юрій ВЛАСЕНКО

ЗАТВЕРДЖЕНО

Постанова Національної комісії,
що здійснює державне
регулювання у сферах енергетики
та комунальних послуг

№ _____

Зміни
до Методики визначення розмірів нормативних та виробничо-технологічних втрат/витрат природного газу при здійсненні розподілу природного газу

1. У главі 6 :

1) пункт 6.2 після абзацу вісімнадцятого доповнити новим абзацом дев'ятнадцятим такого змісту:

«НКРЕКП не здійснює перегляд річного розміру нормативних втрат/витрат газу, якщо тариф на послуги розподілу природного газу не переглядається, крім випадків, визначених пунктом 6.11 цієї Методики.».

У зв'язку з цим абзац дев'ятнадцятий вважати абзацом двадцятим;

2) у пункті 6.10:

слова, знаки та аббревіатуру «середньоарифметичне значення обсягів фактичних втрат/витрат газу за останні повних п'ять календарних років, у межах місць провадження господарської діяльності відповідного Оператора ГРМ (крім випадків збільшення території місць провадження господарської діяльності)» замінити словами, знаками та аббревіатурою «значення фактичних втрат/витрат газу у межах місць провадження господарської діяльності відповідного Оператора ГРМ, яке є найменшим з таких значень:

обсягу фактичних втрат/витрат газу за попередній рік;

середньоарифметичного обсягу фактичних втрат/витрат газу за останні повних п'ять календарних років.»;

доповнити новим абзацом такого змісту:

«У випадках збільшення території місць провадження господарської діяльності враховуються обсяги фактичних втрат/витрат газу в газорозподільних мережах на територіях місць провадження господарської діяльності з розподілу природного газу, які було збільшено у відповідного Оператора ГРМ.»;

3) після пункту 6.10 доповнити новим пунктом 6.11 такого змісту:

«6.11. За результатами моніторингу або перевірки дотримання оператором газорозподільних систем ліцензійних умов з розподілу природного газу, розгляду рекомендацій органів державної влади або інших органів,

утворених при таких органах державної влади, з питань вжиття заходів із попередження або врегулювання наслідків кризової ситуації на ринку природного газу НКРЕКП має право переглянути встановлені нормативні втрати/витрати природного газу на окремий період (до його завершення).

Перегляд встановлених нормативних втрат/витрат природного газу в сторону збільшення здійснюється, якщо виконуються такі умови:

у першому півріччі поточного періоду оператор газорозподільних систем використав не менше, ніж 70% встановлених обсягів нормативних втрат/витрат природного газу;

оператор газорозподільних систем звернувся до НКРЕКП з належним обґрунтуванням щодо причин зростання обсягів фактичних втрат і витрат природного газу у порівнянні з нормативними втратами/витратами природного газу, встановленими у поточному періоді;

збільшення обсягів нормативних втрат/витрат природного газу не потребує перегляду тарифу на послуги розподілу природного газу в сторону збільшення.

Якщо за результатами перевірки дотримання оператором газорозподільних систем ліцензійних умов з розподілу природного газу за попередній період встановлено економію витрат, пов'язаних з використанням природного газу на нормативні та виробничо-технологічні втрати/витрати в обсягах менших, ніж затвержені НКРЕКП, або наявність додатково отриманого доходу від здійснення діяльності з розподілу природного газу, Оператор ГРМ (за погодженням НКРЕКП) направляє суму такої економії для закупівлі обсягів нормативних та виробничо-технологічних втрат/витрат природного газу у періоді та на обсяги, на які НКРЕКП збільшено нормативні втрати/витрати природного газу.

Обсяг нормативних втрат/витрат природного газу може бути збільшений НКРЕКП у поточному періоді відповідно до цього пункту не більше, ніж до найбільшого значення обсягів, визначених пунктом 6.10 цієї Методики. При цьому при застосуванні пункту 6.10 цієї Методики для цілей цього пункту застосовуються періоди, які визначались при попередньому встановленні НКРЕКП нормативних втрат/витрат природного газу.

Дія цього пункту не поширюється на обсяги нормативних втрат/витрат природного газу, які були встановлені НКРЕКП без застосування обмежень щодо найменших значень, визначених пунктом 6.10 цієї Методики.».

У зв'язку з цим пункт 6.11 вважати пунктом 6.12.
